

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO SEKTORIAUS DARBUOTOJŲ REGISTRO
ĮSTATYMO (TOLIAU – PROJEKTAS), LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS
ĮSTATYMO NR. VIII-1316 9, 34, 51, 55 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 53, 54 STRAIPSNIŲ
PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS
TARNYBOS STATUTO 81 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS PROKURATŪROS ĮSTATYMO NR. I-599 27 IR 60 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS KORUPCIJOS PREVENCIJOS ĮSTATYMO NR. IX-
904 1, 5, 9 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
GYVENTOJŲ TURTO DEKLARAVIMO ĮSTATYMO NR. I-1338 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS DIPLOMATINĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR.
VIII-1012 72 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
(TOLIAU KARTU – PROJEKTAI)
(TAP-19-2091-19-2098; TAIS NR. 18-12477(3), 18-12479(3)-18-12482(3), 18-12484(3)-18-12486(3))**

2019-12-20 Nr. NV-3617

Vilnius

Projektų rengėjai – Vidaus reikalų ministerija.

Projektų tikslas. Projektais siekiama įkurti Viešojo sektoriaus darbuotojų registrą.

Dabartinė situacija. Valstybės tarnybos įstatyme nustatyta, kad Valstybės tarnautojų registre, kurį steigia Vyriausybė, kaupiami duomenys apie valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų struktūras, laisvas ir užimtas valstybės tarnautojų pareigynes ir darbuotojų, gaunančių darbo užmokestį iš valstybės, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, pareigynes; valstybės tarnautojus ir jų darbo užmokestį; asmenis, atleistus iš valstybės tarnautojo ar statutinio valstybės tarnautojo pareigų už šiurkštų tarnybinį nusižengimą ar už pareigūno vardo pažeminimą; asmenis, kurie įstatymų numatytais atvejais pripažinti padariusiais tarnybinį nusižengimą, už kurį yra pagrindas skirti tarnybinę nuobaudą – atleidimą iš pareigų; valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų darbuotojus, gaunančius darbo užmokestį iš valstybės, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, ir jų darbo užmokestį; Vyriausybės narius ir valstybės pareigūnus tiek, kiek reikalinga jų tarnybiniais pažymėjimams ar kitokioms elektroniniu parašu pasirašyti skirtoms priemonėms pagaminti.

Vidaus tarnybos statuto 81 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Vidaus reikalų ministerijoje yra sudaromas Vidaus reikalų pareigūnų registras. Šio registro valdytoja yra Vidaus reikalų ministerija. Vidaus reikalų pareigūnų registro objektai yra vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinės įstaigos, jų struktūriniai padaliniai, pareigūnų pareigybės (išskyrus įslaptintas pareigynes), pareigūnai (išskyrus įslaptintus pareigūnus).

Duomenys apie valstybės politikus, valstybės pareigūnus, teisėjus, prokurorus, profesinės karo tarnybos karius, kitus viešojo sektoriaus darbuotojus tvarkomi atskirose įstaigų vidaus administravimo sistemose arba neautomatiniu būdu.

Projektų esmė. Projektu siūloma įsteigti Viešojo sektoriaus darbuotojų registrą, kuris būtų kuriamas reorganizuojant Valstybės tarnautojų registrą ir Vidaus reikalų pareigūnų registrą, juos sujungiant. Viešojo sektoriaus darbuotojų registre būtų kaupiami duomenys apie:

- valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų žmogiškuosius išteklius;
- biudžetinių įstaigų, kurių savininkas yra valstybė, ir viešųjų įstaigų, kurių savininkas ar vienas iš dalininkų yra valstybė ar savivaldybė ir kurių buhalterinės apskaitos tvarkymo ir (arba) personalo administravimo funkcijos biudžetinių įstaigų ir viešųjų įstaigų veiklą reguliuojančių specialiųjų įstatymų nustatytais atvejais atliekamos centralizuotai, žmogiškuosius išteklius;

- viešojo administravimo įgaliojimus turinčių valstybės ir savivaldybių įmonių, viešųjų įstaigų, kurių savininkas ar vienas iš dalininkų yra valstybė ar savivaldybė, žmogiškuosius išteklius.

Viešojo sektoriaus darbuotojų registro objektais būtų valstybės politikai, valstybės pareigūnai, valstybės tarnautojai, teisėjai, prokurorai, profesinės karo tarnybos kariai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis projekte nurodytuose juridiniuose asmenyse.

Projekte taip pat nustatomi Viešojo sektoriaus darbuotojų registro finansavimo, reorganizavimo, likvidavimo ir duomenų tvarkymo pagrindai, reglamentuojamas šio registro tvarkytojų skyrimas. Taip pat siūloma nustatyti, kad Viešojo sektoriaus darbuotojų registro duomenų pagrindu būtų sudaromi ir vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka išduodami asmens atpažinimo elektroninėje erdvėje ir kvalifikuoto elektroninio parašo sertifikatai.

Susijusiais Valstybės tarnybos įstatymo, Vidaus tarnybos statuto, Diplomatinės tarnybos įstatymo projektais patikslinamos nuorodos į Viešojo sektoriaus darbuotojų registrą.

Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 27 ir 60 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu keičiamas asmens duomenų tvarkymo teisinis reguliavimas, nustatant, kad Generalinė prokuratūra prašymus tarnauti prokuroru pateikusių asmenų ir prokurorų asmens duomenis tvarko 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL 2016 L 119, p. 1) ir Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nustatyta tvarka. Šie duomenys, taip pat sveikatos pažymėjimai, asmens kompetencijų vertinimo rezultatai, taip pat duomenys apie prokuroro paskyrimą į pareigas, priesaiką, atleidimą iš pareigų, perkėlimą, nušalinimą, drausmines nuobaudas ir kiti duomenys tvarkomi Generalinėje prokuratūroje saugomoje asmens byloje pagal generalinio prokuroro patvirtintas asmens bylų sudarymo ir tvarkymo taisykles. Taip pat nustatoma, kad prokurorų pažymėjimai išduodami vadovaujantis Viešojo sektoriaus darbuotojų duomenimis.

Korupcijos prevencijos įstatymo Nr. IX-904 1, 5, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu nustatoma, kad Viešojo sektoriaus darbuotojų registrai pateikiama informacija apie Viešojo sektoriaus darbuotojų registro įstatyme nurodytus asmenis (t. y. valstybės politikus, valstybės pareigūnus, valstybės tarnautojus, teisėjus, prokurorus, profesinės karo tarnybos karius) ir viešojo administravimo įgaliojimus turinčius darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartį, kurie įsiteisėjusiu galutiniu teismo nuosprendžiu yra pripažinti padarę korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas, taip pat patraukti administracinę, drausminę ar tarnybinę atsakomybę arba pripažinti padarę darbo pareigų pažeidimą už nusižengimus (pažeidimus), susijusius su Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatų pažeidimu.

Gyventojų turto deklaravimo įstatymo Nr. I-1338 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad Vyriausybės įgaliota įstaiga turi pateikti centriniam mokesčio administratoriui gyventojų, paskutiniaisiais praėjusiais kalendoriniais metais ėjusių Gyventojų turto deklaravimo įsistatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytas pareigas, taip pat kandidatavusių, priimtų, išrinktų ar paskirtų į šias pareigas gyventojų, kurių duomenys yra tvarkomi Viešojo sektoriaus darbuotojų registre, vardinių sąrašą.

Viešojo sektoriaus darbuotojų registrai įkurti skirti 5 mln. eurų Europos Sąjungos struktūrinės paramos lėšų.

Derinimas. Projektai 2018 m. spalio 25 d. ir pakartotinai 2019 m. spalio 25 d. buvo teikti derinti visoms ministerijoms, Generalinei prokuratūrai, Nacionalinei teismų administracijai, Specialiųjų tyrimų tarnybai, Valstybės saugumo departamentui, Valstybės kontrolei, Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, Vyriausiajai rinkimų komisijai ir Lietuvos savivaldybių asociacijai.

Projektai be pastabų suderinti su Aplinkos ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Energetikos ministerija, Kultūros ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Susisiekimo ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Žemės ūkio ministerija,

Valstybės saugumo departamentu ir Lietuvos savivaldybių asociacija. Į Finansų ministerijos, Generalinės prokuratūros, Teisingumo ministerijos ir Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos pastabas atsižvelgta.

Su Krašto apsaugos ministerija, Nacionaline teismų administracija, Specialiųjų tyrimų tarnyba ir Valstybės kontrole nesuderintos pastabos ir argumentai pateikiami derinimo pažymoje.

Atitiktis Vyriausybės programos nuostatom. Projektai tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Projektai įgyvendina Strateginių projektų portfelio komisijos 2018 m. liepos 24 d. patvirtintos programos „Bendrųjų funkcijų konsolidavimas Nacionaliniame bendrųjų funkcijų centre“ II projektą „Bendros informacinės sistemos valstybės įstaigų personalui administruoti sukūrimas ir tobulinimas“.

Dalykinio vertinimo išvada. Projektu numatomas steigti Viešojo sektoriaus darbuotojų registras, kurio vien pavadinimas suponuoja, kad jame turėtų būti kaupiami duomenys apie viso viešojo sektoriaus darbuotojus, tačiau projekte išskiriamos valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, biudžetinės įstaigos, kurių savininkas yra valstybė, ir viešosios įstaigos, kurių savininkas ar vienas iš dalininkų yra valstybė ar savivaldybė ir kurių buhalterinės apskaitos tvarkymo ir (arba) personalo administravimo funkcijos biudžetinių įstaigų ir viešųjų įstaigų veiklą reguliuojančių specialiųjų įstatymų nustatytais atvejais atliekamos centralizuotai, viešojo administravimo įgaliojimus turinčios valstybės ir savivaldybių įmonės, viešosios įstaigos, kurių savininkas ar vienas iš dalininkų yra valstybė ar savivaldybė. Pastebėtina, kad pagal šias formuluotes nepatektų biudžetinės įstaigos, kurių savininkas yra savivaldybė, taip biudžetinės įstaigos ir viešosios įstaigos, kurių savininkas ar vienas iš dalininkų yra valstybė ar savivaldybė ir kurių buhalterinės apskaitos tvarkymo ir (arba) personalo administravimo funkcijos neatliekamos centralizuotai, taip pat viešojo administravimo įgaliojimų neturinčios valstybės ir savivaldybių įmonės, viešosios įstaigos, kurių savininkas ar vienas iš dalininkų yra valstybė ar savivaldybė. Siūlome numatyti, kad Viešojo sektoriaus darbuotojų registre būtų kaupiami duomenys apie visas Lietuvos viešojo sektoriaus organizacijas ir darbuotojus.

Siūlytume dar kartą įvertinti Krašto apsaugos ministerijos (nurodyta derinimo pažymoje) keltą problematiką dėl to, kad projekte registro objektu būtų tik profesinės karo tarnybos kariai, nors karinį personalą sudaro profesinės karo tarnybos kariai, aktyviojo rezervo kariai, parengtojo rezervo kariai ir kariūnai, todėl karių administravimas skirtingose informacinėse sistemose neužtikrintų efektyvaus krašto apsaugos sistemos karinio personalo administravimo, taip pat ir informacijos apie krašto apsaugos sistemos karinį personalą slaptumo klausimą ir pasiūlyti alternatyvius sprendimus.

Projekte prie Viešojo sektoriaus darbuotojų registre tvarkomų asmens duomenų nurodyti duomenys apie sveikatą, šeiminių padėtį. Atsižvelgiant į tai, kad registro objektai būtų valstybės politikai, valstybės pareigūnai, valstybės tarnautojai, teisėjai, prokurorai, profesinės karo tarnybos kariai, darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, darytina išvada, kad registre būtų kaupiami visų išvardintų dirbančiųjų duomenys apie sveikatą ir šeiminių padėtį, abejojame tokių duomenų kaupimo apie visus dirbančiuosius reikalingumu ir pagrįstumu.

Projekto 5 straipsnio 2 dalies 22 punkte nustatoma, kad tvarkomi asmens duomenys ir „kiti Registro nuostatuose nustatyti duomenys“. Asmens duomenų apimtis turi būti aiški ir suprantama, t. y. detalizuota, nes kitaip neatitiks Europos Sąjungos Bendrojo duomenų apsaugos reglamento reikalavimų ir neužtikrins asmens duomenų tvarkymo teisėtumo.

Projektu nėra numatomi tvarkyti duomenų objektai, kurie jau šiuo metu tvarkomi Valstybės tarnautojų registre ir Vidaus reikalų pareigūnų registre, pavyzdžiui, struktūra, pareigybės ir jų būsenos, fizinis pasirengimas, leidimas dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, stažas, laipsniai, specializuotos teisės (ginklo) ir t.t.

Projektuose ir lydimuosiuose dokumentuose nėra įvardinta ir paaiškinta, ar reikės nustatyti specialų teisinį reglamentavimą arba priimti specialias teisės normas kaip numatyta Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje.

Korupcijos prevencijos įstatymo Nr. IX-904 1, 5, 9 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu keičiama Korupcijos prevencijos įstatymo 11 straipsnio 1 dalis, kurioje siūloma numatyti, kad Viešojo sektoriaus darbuotojų registrai būtų teikiama informacija ne vien tik apie valstybės tarnautojus (kaip dabar galiojančioje nuostatoje), bet apie visus minėto registro objektus (valstybės politikus, valstybės pareigūnus, valstybės tarnautojus, teisėjus, prokurorus, profesinės karo tarnybos karius, darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis). Taip pat siūloma keisti ir informacijos apimtį: pagal galiojančią nuostatą – patraukti atsakomybėn už sunkius tarnybinius nusižengimus, susijusius su Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo reikalavimų pažeidimu, padarytus siekiant gauti neteisėtų pajamų ar privilegijų sau ar kitiems asmenims, o pagal siūlomą – patraukti atsakomybėn už nusižengimus (pažeidimus), susijusius su Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatų pažeidimu. Siūlytume aiškinamajame rašte argumentuotai pagrįsti šiuos siūlomus pakeitimus.

Siūloma projektų įsigaliojimo data – 2023 m. sausio 1 d., tačiau projektų lydimuosiuose dokumentuose nėra pagrindžiamas poreikis tokio svarbaus registro steigimą atidėti tokiam ilgam laikui, siūlytume pagrįsti arba spręsti dėl ankstesnio įsigaliojimo.

Siūlome įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadoje pateiktas pastabas ir pasiūlymus ir projektus svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėja

Aušra Balčiūnaitytė

Vyriausiasis patarėjas
Stankevičius

Tomas

